

DOI No: <http://dx.doi.org/10.14225/Joh1103>

Geliş Tarihi: 12.07.2017

Kabul Tarihi: 29.09.2017

OCTAVE FEUILLET'İN “*BİR FAKİR DELİKANLININ HİKAYESİ*” ADLI ROMANININ AHLAKİ DEĞERLER AÇISINDAN İNCELENMESİ VE TÜRK SİNEMASINA YANSIMASI

Ali YAĞLI*

Öz

Roman kahramanı Maksim hukuk öğrenimi yapmış genç, dürüst, ahlaklı ve çalışkan bir gençtir. Bir iş bulma ümidiyle Paris'e gelen Maksim, mesleğiyle ilgili deneyimi ve referansı olmadığı için iş bulamaz. Yoksul bir delikanlının hayata tutunabilmesini acımasız kurallarıyla adeta imkânsız kılan bu görkemli şehir, Maksim'i günden güne sefaletin içerisine çeker. Babasının eski avukatı Bay La Bepan'ı ziyaret etmesiyle Maksim'in hayatı değişir. La Bepan ona Paris dışında Larok adlı soylu ve zengin bir ailenin şatosunda kâhyalık işi bulur. Maksim ahlakı, çalışkanlığı ve dürüstlüğü sayesinde kısa sürede ailenin takdirini ve güvenini kazanır. Ailenin küçük kızı Margerit'le olan arkadaşlığı daha sona aşka dönüşür. Dürüstlük, çalışkanlık, iffet ve güven gibi ahlaki değerlerin ele alındığı roman, Türk Sinemasını da yakından etkilemiş, “Fakir Bir Gencin Romanı” adıyla başrollerini Cüneyt Arkın ve Filiz Akın'ın paylaştığı bir filme konu teşkil etmiştir. 1960' lı yılların İstanbul'unda geçen filmin öyküsünde, fakirlik, aşk, dürüstlük ve nankörlük gibi unsurlar işleniş bakımından romandaki bazı olaylara benzemektedir.

Anahtar Kelimeler: *Octave Feuillet, Bir Fakir Delikanlının Hikâyesi, Türk Sineması.*

* Yrd. Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Bölümü Fransız Dili Eğitimi.

Examination Of The Nouvel *The Story Of A Poor Young Man* By Octave Feuillet In Terms Of Moral Values And Its Reflection In Turkish Cinema

Abstract

Maksim, the main character in the nouvel, is an honest, trustworthy, upright and man who studied law. He comes to Paris expecting to find a job there, cannot find a one owing to lack of experience and reference about his job. This gorgeous city, which makes it impossible for the poor young man to hold on to life with its harsh rules, drives him into poverty day by day. Maksim's life changes with his visit to his father's old lawyer, Mr. La Bepan. La Bepan finds a job for him outside of Paris, now he's a steward, in a chateau owned by a noble wealthy family named Larok. Maksim gains the trust and appreciation of the family in a short time thanks to his personal morality, diligence and honesty. His friendship with the youngest daughter of the family develops into love after a while. The nouvel, which covers the moral values such as honesty, diligence, modesty and trust, had an impact on Turkish novel and it constitutes the theme of a film, *Fakir Bir Gencin Romanı* whose main characters are Cüneyt Arkın and Filiz Akın. The plot of the film, which takes place in İstanbul in 1960's, is similar to some events in the novel as to dealing with the issues such as poverty, love, honesty and ingratitude.

Keywords: *Octave Feuillet, The story of a poor young man, Turkish cinema.*

1.Giriş

Octave Feuillet 1858'de yazdığı bu romanında 18.yüzyıl Fransız soylu ailelerin sosyal ve kültürel yaşamlarından bazı kesitleri dramatik ve ahlaki unsurlarla birleştirerek okuyucusuna akıcı bir şekilde sunmuştur. Roman kahramanı Maksim'in Paris'te başından geçen olayları günü gününe hiçbir abartıya yer vermeden kaleme almasıyla öykü başlar. Yazar, soylu ve zengin bir ailenin oğlu olan Maksim'i babasının iflasından sonra eski servetine nasıl kavuşacağını macerasına taşır. Feuillet, avukat olan babasının mesleğini Maksime uygun görerek onun hukuk okumasını sağlar. Çalışkanlık, dürüstlük, fazilet, iffet ve sadakat gibi ahlaki unsurlarla donatılmış olan Maksim, bulunduğu ortamlarda davranışlarıyla dikkat çeker. Paris'te işsiz ve aç geçirdiği günler onun hayata ahlaki değerler açısından bakışını değiştirmez aksine onu olaylar karşısında daha da kuvvetli kılar. Paris'te başlayan öykünün özensiz gelişi güzel anlatılması okuyucunun hemen dikkatini çeker. Romanın çevirisini yapan ve ona önsöz yazan Ahmet Mithat Efendi de olayların gelişi güzel anlatılmasını şöyle değerlendirir: "Asıl sanatı da işte burasıdır! O kadar düzensiz o kadar gelişi güzel ve perişan yazılmış parçalar

Octave Feuillet'in "Bir Fakir Delikanlının Hikayesi" Adlı Romanının Ahlakî Değerler Açısından İncelenmesi ve Türk Sinemasına Yansımaları

içinde öyle bir roman var ki, okudukça düşünmemek ve düşündükçe etkilenmemek imkânsız. (...) Aşk mı? Onu delikanlıda görmeli! Hem öyle çıldırmak falan yok. Gücün kuvvetin üzerine çıkılmamış. Aşk ne ise öyle yazılmış. Herkesin bildiği herkesin yüreğinde varlığını hissettiği aşk yok mu? İşte o! Yüce ahlak mı? Efendilik mi? Onu bu hikâyenin içerisinde görmeli! (Pişkin: 2017,8). 1880 de çevirisini yaptığı bu romanı Ahmet Mithat ilk olarak *Tercüman-ı Hakikât* te tefrika halinde daha sonra da kitap olarak yayımladı. Harfî harfine yapılan çevirilerden kaçınan yazar, Türkçeye Fransızca kokusu vermeden, popüler roman seven okuyucular için beğenerek okuyacakları bir eser haline getirmiştir.

1.2. Dürüstlük ve Erdem

Maksim mutlu bir ailede anne-baba sevgisiyle büyümüş, soylu ailelerin kendilerine has gelenek ve göreneklerine göre yetişmiş dürüst bir gençtir. Annesi, ileride servetlerine bir sıkıntı gelme endişesinden dolayı oğluna hukuk eğitimi yaptırır. Maksim eğitimini tamamladıktan sonra hayatın zorluklarını görmesi için babası tarafından farklı ülkeleri dolaşmaya gönderilir. Annesinin hastalandığının haberini alınca yolculuğu yarıda kalır. Maksimin bir yıl kadar süren bu yolculuğu sırasında sadece annesi hastalanmamış, babasının ekonomik durumu da kötüleşmiştir. Babası Mösyö La Marki pek fazla gelir getirmediğini düşündüğü arazilerini satarak servetini daha da artırmak için parasını borsaya yatırır. Daha çok kazanma hırsına kapılan Mösyö La Marki tüm servetini borsada kaybeder ve ailesine özellikle de oğluna karşı suçluluk duygusuna kapılır. Ailesinin iflasıyla gelen felaket dolu günlerde Maksim servetini kaybeden bir babanın psikolojisini anlayarak ona karşı olan sevgi ve merhametini daha da artırır. Önce annesini, iflas felaketinin ardından da babasını kaybeden Maksim küçük kız kardeşi Helen'le hayatını sürdürecektir. Kız kardeşinin eğitimine katkı sağlayacak parası da olmadığı için onu Paris yakınlarında yatılı bir manastır okuluna yazdırır. Maksim'in peşini bırakmayan felaketselere bir yenisi daha eklenir. Ailenin eski avukatı Mösyö La Bepan babasının işlerinden dolayı Maksim'e 45 bin frank kadar bir borç kaldığını bildirir. Ayrıca bu borcun dışında annesinin gelecekte kötü günler için tedbir olmak üzere kendisine tahminen elli bin franklık bir mücevherde emanet ettiğinin müjdesini verir. Maksim babasının borçları üstlenmemek ve mücevheri alıp bu sermaye ile yeni bir hayata başlamak, ya da bu mücevherle

babasının borçlarını ödemek gibi iki seçenek arasında kalır. “Bilgim haricinde olan bu meblağı da ilave ederek babamın borçlarını tamamen kapatırsam daha çok huzurlu olurum” (Feuillet:2017, 27) diyerek erdemli bir tutum sergiler ve Mösyö La Bepan’dan bu mücevherle babasının kalan borcunu ödemesini ister. Maksim’in babasına karşı gösterdiği fedakârlık onun yetişme tarzı ve ahlaki gereğidir. “Fedakârlık genelde Freud’un id ve süperego dediği şeyler arasında bir çatışmayı içerir. İd kişiliğın istediği şeyi yapmak isteyen yanıdır, bencildir ve hep kendini öne çıkarır. Süperego ruhun öteki yanıdır. Yapılacak doğru şeyi bilen yanımızdır” (Tobias:1996, 234). Maksim de süperegosundan yana bir davranış sergileyerek okuyucunun görmek istediği dürüstlüğü ortaya koyar.

Maksim bir iş bulmak ümidiyle gittiği Paris’te günlerce yarı aç ve perişan kalmasına rağmen ahlaki değerlerinden ve dürüstlüğünden taviz vermeden hayata tutunmaya çalışır. Babasının iflası yüzünden bundan sonraki hayatında adımlarını sağlam atmak isteyen Maksim’in yardımına ailenin eski avukatı Mösyö La Bepan yetişir. Yaşlı avukat ona Brötayn bölgesinin soylu ve zengin ailelerinden Mösyö Larok’un şatosunda kâhyalık işi bulur. Yazar, soylu ama fakir kahramanının onurunun kırılmasına aldırış etmeden onu kâhyalığı kabul edebilecek bir ortama taşır. Mösyö La Bepan’nın iş teklifiyle öykü yeni bir boyut kazanarak okuyucunun karşısına fakirlikten ve sefaletten sabırla kurtulan Maksim’i mutluluğa doğru taşır. Yazar öykünün birinci bölümünde tasvir ettiği onurlu, saf ve temiz duyguları bünyesinde barındıran Maksim’in yoksulluğuna aşkı da katarak Larok ailesinin şatosunda yeni bir yapıya büründürecektir. Okuyucu Larok ailesi üzerinden 18. Yüz yılın ahlaki kuralları etrafında şekillenen bazen eğlenceli, bazen de dramatik bir yapıya bürünen geleneklerine ve sosyal yapısına şahit olur. “Octave Feuillet şato hayatını ve yüksek sosyetenin geleneklerini romanında elverişli bir hale getirerek bir dekor gibi kullanır. İkamet edilen yerleri ve olayın geçtiği mekânları derinlemesine tasvir etmekten kaçınır. Öyküyü ve aksiyonun gelişmesini sade ve basit ama dikkat çekici unsurlarla besleyerek okuyucusuna sunar”(Morel:1891, 254). Bu unsurlardan biri de Maksim’in Larok ailesinde işe başladığı ilk günlerde geçer. Ailenin gayrimenkullerinin, arazilerinin yıllık kira kontrat yenilenmesi gerekmektedir. Eski kâhyanın yaptığı bu görevi artık Maksim yapacaktır. Kiralama esnasında karşı taraf anlaşma gereği kâhyaya da belirli bir miktar bahşiş verir. Eski kâhya ise bu bahşişleri alıp Larok ailesine haber vermeden zimmetine geçirmiştir. Maksim ahlaki gereği aldığı bu parayı

Octave Feuillet'nin "Bir Fakir Delikanlının Hikayesi" Adlı Romanının Ahlakî Değerler Açısından İncelenmesi ve Türk Sinemasına Yansımaları

Madam Larok'a getirdiğinde "fakat otuz seneden beri bilirim nasıl oluyor ki hiç böyle bir meblağın alınıp verildiğini işitmiş olmayayım?" diyerek hayretini ifade eder.

1.3. Yüceltilmiş Aşk

Maksim ile Margerit'in birbirlerine olan aşkı Maksim'in Larok ailesinin şatosunda kâhya olarak çalışmasıyla başlar. Bu aşk öykü boyunca içerisinde şüphe ve endişeler barından duygu seli içerisinde gelişir. Maksim Margerit'e olan sevgisini onunla eşit statüde olmadığından yani yoksulluğundan dolayı kalbinde saklar. Margerit ise Maksim'i dürüst, güvenilir ve yakışıklı bulmasına rağmen sadece statü eşitsizliğinden değil aynı zamanda önlenemez endişelerinden dolayı karşı mesafeli davranır. Margerit'in zengin soylu bir kız olmasından dolayı kendisiyle evlenecek erkeğin mutlaka serveti için evleneceği kuşkularına götürür. Bu kuşkusu Maksim'le olan arkadaşlığı süresince daha da belirginleşir. "Kuşku aslında bir ön sadakatsizlik hazzıdır. Bir sevmek sıkıntısıdır. Kuşku kuşkulu kimsenin kendisi için bir mazeret olması yüzünden kendi kendine yaşar ve kendi varlığının delillerini verir. Öncezilerin bütün gücü öncezilerin duygular olmalarından meydana gelmektedir. Özellikle bu anlamda, kuşku namusa dokunur. İnsan kendi kendinden memnun olmadan başkasından memnun olmaz" (Delpierre:1987, 96). Yazar Margerit'in endişelerini, kuşkularını okuyucuya aktarırken iç çözümleme tekniği kullanarak "okuyucu ile anlatı arasına girer ve kahramanın psikolojisini, zihninden geçeneri dışa aktarmaya çalışır"(Tekin:2001,260). Böyle bir yaklaşımla yazar anlatıma ve öyküye gerçeklik kazandırarak romanı daha güçlü hale getirir.

Margerit'in yaşlı ailesi kızlarının evlenmesini ölmeden önce görmek ve soylu bir aile ile de servetlerini birleştirmek istemektedirler. Aynı yörede oturan zengin ve soylu bir aileden olan Mösyö Bulyan sık sık Larok ailesini ziyaret etmektedir. Mösyö Bulyan'la Margerit'in arkadaşlıkları Margerit tarafında önceleri aşk'a dönüşebilecek bir duygusalılık içerisinde geçmez. Ancak Larok ailesi soyluluğun ve zenginliğin vermiş olduğu kibir ve gururla Margerit'in Mösyö Bulyan'la evlenmesinden yanadır. Bu tür ailelerdeki "gururla ilgili küçük düşünceler ve toplum kuralları bazı kadınların mutsuzluğuna neden olmuştur ve bu kadınların anne babaları onları berbat bir konuma yerleştirmişlerdir. Yazgı onlara tüm mutsuzlukların çok üzerinde bir

avuntu olarak tutkuyla sevmeye ve sevilme mutluluğunu vermiştir. Ancak kurbanları oldukları bu anlamsız gururu dūřmanlarından ödünç alıyorlar ve bunu kendilerine kalan tek mutluluğu yok etmek için yapıyorlar,”(Sthendal:1998,70) bir bakıma da kendilerini sevenlerin mutluluğuna feda etmek zorunda kalıyorlar. Margerit’de ailesindeki evlilik geleneğinin kurbanı olarak kendisini aşkına değil geleneklerine kurban eder. Zira Mösyo Bulyan Margerit’le arkadaşılığını devam ettirirken şatoda çalışan Helvin adında bir bayanla da gizli aşk yaşamaktadır. Maksim’in bu ilişkiden haberi vardır fakat bu ilişkiyi ortaya çıkarmaya gücü yoktur. Margerit’in güzel, soylu ve zengin olması mutlu olmasına engel teşkil ederken, Maksim açasından da dile getirilemeyen aşkın önündeki en büyük engel yoksulluktur. Çünkü aşk her zaman büyük engellerle karşılaşır. Tobias’ın dediği gibi “karakterler öykü içerisinde aşkı hararetle bir şekilde isteseler de çeşitli nedenlerle hemen onu elde edemezler. Sevgililer bir bakımdan uyumsuzdurlar. Farklı sosyal sınıflardan gelebilirler veya fiziki bakımdan aralarında eşitsizlik vardır. Engeli çözmek için ilk çaba hemen hemen her zaman başarısızlığa uğrar. Başarı kolay değildir. Aşk sadakatle kanıtlanmalıdır”(1996:214). Maksim’in Margerit’e olan aşkını ve sadakatini kanıtlayabilmesi için tehlikeli bir maceraya girmesi gerekir. Bu ortamı yazar onları atlarıyla civardaki eski bir kaleyi gezmeye göndererek oluşturur. Maksim ve Margerit kalenin içerisinde gezerler. Daha sonra kalenin en yüksek noktasından da batan güneşi ve çevreye yansıyan güzelliği seyrederek. Vaktin nasıl geçtiğini anlayamayan iki genç aşağıya indiklerinde kalenin çıkış kapısını kapalı bulurlar. "Yazar kahramanlara bağlı olarak dış dūnyayı anlatırken süreyi, karşılaşılan engeli veya çıkış noktasını da kendisi belirlediği için" (Bourneuf et Ouéillet: 1972, 152) kapıyı birkaç sefer açmayı denemelerine rağmen içerde mahsur kalırlar. Margerit bu planı Maksim’in kale bekçisine para vererek kasten yaptırdığını sanarak ona hakaretlerde bulunur: “Yarın ben artık mahvolmuş bir kız sayılacağım! Fakat beni elde etmek için tertiplediğin oyunların hiç birisi beř para etmediği gibi, bu oyunlarla da emelinize erişemeyeceksiniz! Siz henüz beni tanıyamadınız. Sizinle evlenip, sizinle aynı hayatı paylaşmaktansa bu namussuzluğa tahammül ederek bir manastıra kapanmayı veyahut ölmeyi tercih edeceğimi bilirsiniz”(Feuillet: 2017,194-95). Maksim her ne kadar böyle bir plan yapmadığını kapının nasıl kapandığını bilmediğini söylese de Margerit’i inandıramaz. Maksim Margerit’in iffetini dūřünerek o geceyi orda geçirmek istemez, zaten böyle bir davranış onun ahlakına ve inançlarına da

Octave Feuillet'in "Bir Fakir Delikanlının Hikayesi" Adlı Romanının Ahlaki Değerler Açısından İncelenmesi ve Türk Sinemasına Yansımaları

terstir. Maksim kalenin duvarına bakan ağaçlardan tutunup inerken yaralanır. Aldığı darbelere ve sıyrıklara rağmen Larok ailesinin şatosuna giderek yardım gönderir. Bu noktadan baktığımızda "her edebiyat eseri ve yapılmış olan her film içinde bir ahlak sistemi taşır. Eserin artistik veya kötü olması önemli değildir, içinde bize bir dünya ve onun nasıl olması gerektiği duygusunu veren bir ahlak yapısı taşır. Ya doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak roman bize nasıl davranacağımızı, neyin doğru neyin yanlış olduğunu söyler. Bize kabul edilen ve edilmeyen davranışları gösterir. Bu ahlak sistemi sadece o romanda yaratılan dünya için geçerlidir"(Tobias:19916, 51-52). Burada da yüceltilmiş bir ahlakla donatılmış olan Maksim'in davranışı, yazarın vermek istediği mesajın somut bir parçası olur. Aynı şekilde başlangıçta suçlu gibi görülen Maksim ahlaki davranışıyla, hayatın kendine öğrettiği tecrübelerle hedefine mantıksal olarak bir adım daha yaklaşır. Piaget'in dediği gibi öğrenenlerin bilgiyi kendileri yaparak inşa edebileceklerine inanmaktadır. Öğrenme uğraşındaki birisi, ona göre, nesnelere ya mantıksal-matematiksel ya da fiziksel eylemde bulunmakla bir anlamda nesnenin kendinden değil, kendi eyleminden soyutlayarak bilgiye erişebileceğini vurgular (Aktaran, Kargı:2017, 224).

1.4. Zenginlik ve Mutsuzluk

Maksim yirmi yaşına kadar soylu ve zengin olan ailesinin gelenekleri ve ahlaki kuralları içerisinde yetişmiştir. Ailesinin iflasıyla başlayan felaket dolu günler, özellikle de Paris'te aç ve açıkta geçirdiği günler onu hayatın gerçek yüzüyle tanıştırır. Böylece yazar Maksim üzerinden gururun ve erdemin yoksullukla nasıl ters orantılı olduğunu okuyucusuna gösterir. Yazar kahramanının ahlakının ve dürüstlüğünün Paris'te daha fazla zarar görmemesi için onu Mösyö La Bepan'la karşılaştırır. Bu yaşlı avukatın Larok ailesinde bulunduğu kâhyalık işiyle Maksim'in hayatı birden bire değişir. Maksim'in Larok ailesinin yanında çalışmak istemesinin en önemli sebebi kız kardeşi Helen'in çeyizine katkı sağlamaktır. O, kız kardeşinin mirastan mahrum bir şekilde yoksulluk içerisinde ileride evlenecek olmasını asla kabullenemez. Fransa'da 1930 lu yıllara kadar devam eden bu gelenek çoğu kez romanlarda evlenen kahramanların maddi gücü ve soyluluğunun bir göstergesi olarak kendini göstermiştir. "19. Yüzyıl Fransız sosyetesinde çeyiz, yasal güvence altına alınarak, evlenecek kızın eşine götürdüğü ve kendisinin ileriki hayatında

kullanabileceği teminat olarak görülmekteydi. Çeyiz sadece kız çocuklarına verilmiyor aynı zamanda erkek çocuklarına da yeni kuracakları aile hayatının kurulmasına katkı olarak dşnlmekteydi. eyizin evlenirken verilmesiyle bir bakıma gençlerin ailelerin mirasından uzun süre yararlanamamalarının önüne geçiliyordu. Soylu aileler evlenmenin yanında bir iş kurma veya kariyer yapmada da çocuklarına maddi yardım yapıyorlardı” (Daumard: 2017,258).

Octave Feuillet bir ahlak ve dürüstlük abidesi olarak yücelttiği Maksim’i sık sık Madam Larok’la bir araya getirerek onlar üzerinden zenginlik ve fakirliğin karşılaştırmasını yaptırır. Madame Larok servetin ve soyluluğun kendisini mutlu etmediğini varlık içerisindeki mutsuzluğundan şikyet eder. Bazı kere çocuklarını ve bütün mülkünü pis arabalara yükleyerek sokaklarda gezen ve hangi duvarın dibine uygun görürse mutfağını oraya kuran ingenelerin yaşantılarına gıpta ederdi” (Feuillet:2017,85). Madam Larok, Margerit’le Mösyö De Bulyan’ın nişanlılığı süresince de onların pek mutlu olamadıklarını, ileride gerçekleşecek evliliklerinin servet olarak denk ama mutluluk açısından eksik kalacağına inanmaktaydı. Mösyö De Bulyan’a apkınlıklarından dolayı güven duymuyor onun yerine Maksim’i daha dürüst ve güvenilir buluyordu. Maksim Larok ailesindeki kâhyalık görevindeki güven ve çalışkanlığı sayesinde ailenin hukuki işlerine bakıyor bir bakıma avukatlık mesleğinde de tecrübe kazanıyordu. Ailenin nüfuzlu ve geniş olması farklı hukuki davaları da beraberinde getiriyordu. Bunlardan biri de Larok ailesinin yaşlı bayanlarından Matmazel Porheit’in İşpanyadaki ihtilaflı servetinin hukuki sonucunun yıllardır sonulanamamasıydı. Bu yüzden Matmazel Porheit büyük bir mutsuzluk içine düşmüştü. Maksim Matmazelin sadece hukuki işlerine bakmıyor ayrıca ona psikolojik destekte de bulunuyordu. Bu yüzden Bayan Porheit Maksim’i evladı gibi seviyor ona ayrı bir değer veriyordu. Mösyö Larok’un yaşlılığı ve ailede başka erkeğin olmaması servetin nasıl yönetileceği endişesini doğurmaktaydı; bu da doğal olarak aileyi mutsuz kılıyordu. Daha sonraki günlerde Mösyö De Bulya’nın evlilik üzerinden kurduğu entrikanın açığa çıkmasıyla olaylar Maksim’in lehine gelişir.

1.5. Mutlu Son

Mösyö De Bulyan’nın Margerit’le nikhı öncesi yaptığı evlilik mukavelesinde ki bazı maddelerin Larok ailesinin ve Margerit’in aleyhine

Octave Feuillet'nin "Bir Fakir Delikanlının Hikayesi" Adlı Romanının Ahlaki Değerler Açısından İncelenmesi ve Türk Sinemasına Yansımaları

olduğu Maksim tarafından ortaya çıkarılır. Mösyö Larok hayatta iken mirasla ilgili bazı düzenlemelerin uygunsuz oluşu Mösyö De Bulyan'nın Margerit'le aşkı için değil serveti için evleneceğinin delilleri olarak anlaşılır. Bu konuda zaten hassas olan Margerit evlilik anlaşmasını bozarak nikâhın gerçekleşmesine izin vermez. Daha sonra Mösyö De Bulyan'ın şatoda çalışan Matmazel Helvin'le olan ilişkisi de ortaya çıkınca Margerit aşkı servetin değil samimiyetin ve dürüstlüğün gerekli olduğunu anlar. Bu konuda Maksim'in haklılığı geç de olsa ortaya çıkmış olur. Romans yapısına uygun ifadelerin sık sık geçtiği öyküde aşkın sıradan bir aşk olmadığını görmekteyiz. Bu aşk uzun mücadeleler sonunda sevgi ve sevgiliye olan sadakat ile gerçekleşmektedir. Bu haliyle öykü "romansın en uçtaki şekli, gerçeklikten iyice kopmuş, masala yakın bir anlatı" (Moran:1989,24) tarzına örneklik teşkil etmektedir.

Maksim'in Margerit'i büyük bir sadakat ile sevdiğini Larok ailesi içerisinde sadece Matmazel Porheit bilmektedir. Annesi kadar çok sevdiği bu kadını ziyareti sırasında ona aşkını kalbine gömüp Paris'e geri döneceğinden bahseder. Matmazel onun Margerit'le burada kalıp evlenmesinden yanadır. Fakat Maksim bu uğurda verdiği sözün değişmeyeceğini ifade eder. Madam Larok'a iletilmek üzere bir mektup bırakarak gece vakti hazırlığını yaparak gizlice yola çıkar. Yarın akşam Paris'te olacağını ifade ederek "Ey Paris'de bıraktığım fakirlik, yalnızlık ve ümitsizlik! Sizinle tekrar buluşacağım. Ey gençliğin son hayalleri, size de ebediyen elveda! " der (Feuillet:2017,223). Maksim'in yeniden Paris'le buluşması eskiden burada bıraktığı sefalet dolu günlerini ve fakirliğini artık yeneceğinin bir göstergesi olur. Zira O, Larok ailesindeki kâhyalık ve avukatlık tecrübesinin vermiş olduğu güvenle Paris'e meydan okumaktadır. Maksim'in Paris'e meydan okumasıyla *Goriot Baba*'da ki Paris'e hukuk okumak için gelen taşralı öğrenci Rastignac'ın meydan okuması birbirine benzemektedir. Rastignac Goriot babanın dramatik ölümünün ardından bulunduğu yüksek tepeden Paris'e bakarak "haydi bakalım şimdi ikimiz baş başayız" der (Balzac:1993,315). *Monte-Kristo Kontu* romanının kahramanı Edmond Dantès'te satın aldığı şatonun üst katından davet ettiği Paris sosyetesine intikam dolu bakışlarla " geldiğiniz için teşekkürler" diyerek Paris ve Parisli soylularla görülecek hesabı olduğunu yansıtır. Bu haliyle Paris 19. Yüzyıl Fransız romanlarında kahramanların ya kaybolduğu ya da yeniden doğduğu bir şehir olarak tasvir edilir.

Octave Feuillet de kahramanı Maksim'in Paris'te kaybolmasına ya da yeniden doğmasına izin vermez. Maksim şatodan ayrıldıktan sonra Paris'e gitmek için beklediği tren garından şatodan gelen Alen isimli işçinin getirdiği acil mektupla geri döner. Şatoya ulaştığında annesi kadar değer verdiği Matmazel De Porheit'i hasta yatağında bulur. Matmazel tüm aile üyelerinin yanında İspanyadaki yakınlarından kendisine intikal eden mirasın sonucunun yeni belli olduğunu ve bu hukuki süreçte Maksim'in payının büyük olduğunu belirtir. Maksim'in dürüstlüğü ve ahlaklı davranışlarının mutlulukla taçlandırılması gereğine inanan Matmazel Porheit Margret'in elini tutarak oğlu gibi sevdiği Maksim'in elinin üzerine koyar. Bu aşkın evliliğe dönüşmesini arzulayan Matmazel, Maksim'e tüm servetini bırakarak hayata mutlu bir şekilde gözlerini yumar.

2. Türk Sinemasına Uyarlanması ve Benzer Tematik Unsurların Karşılaştırılması

2.1.Edebiyat Sinema ilişkisi

Edebiyat ve sinema tarihi süreç içerisinde toplumları eğitmek, bilgi ve eğlence bakımından onları geliştirmek gibi kültürel bir görevi üstlenmiştir. Sanat dalları arasında da sinemanın en çok edebiyat ürünleriyle ortak bağları oluşmuştur. Günümüzde sinema, edebiyatın dil ve kültürel birikiminden faydalanarak ortaya çıkardığı ürünleri beyaz perdeye aktarmada etkin bir köprü rolü oynamaktadır. Bu bağlamda edebiyat ürünleri içerisinde de sinemanın en çok romanlardan esinlendiğini belirtmek gerekir. Klasik romanların filmlerinin yapılması edebiyat sinema ilişkisini adeta ayrılmaz bir bütün haline getirmiştir. Bir film yalnızca bir konudan ibaret değil aynı zamanda o konunun farklı amaçlar doğrultusunda belirli anlamlar taşıması ve bunların yorumlanmasıyla da ilgilidir. “Her film, her hangi bir tarihte, bir aileyi, bir savaşı ya da ırklar arasındaki çatışmayı betimleyebilir; ancak her filmin konularının sunum biçimi ve neden belirli bir tarzda sunuldukları büyük oranda farklılık gösterebilir. Bir konuya özel bir anlam ya da anlamlar yüklenmesinde gözlemlenen bu farklılıklar, incelemenin odak noktasını oluşturur”(Corrigan:2007,47). Film yalnızca bir öyküyü, bir kahramanı veya bir mekanı görebilmekten ibaret değil, aynı zamanda da bu unsuları yaşamımızda değerlendirebilmektir. Sinemaya aktarılan eserlerin bazılarında metne ve konuya sadık kalınırken bir kısmından da esinlenilerek uyarlamalar

Octave Feuillet'in "Bir Fakir Delikanlının Hikayesi" Adlı Romanının Ahlakî Değerler Açısından İncelenmesi ve Türk Sinemasına Yansımaları

yapıldığını görebilmekteyiz. *Fakir Bir Delikanlının Hikâyesi* adlı romanın da beyaz perdeye aktarılırken konusuna sadık kalınmayıp uyarılma yoluyla seyirciye sunulduğunu burada belirtmek gerekir.

2.2. Zengin Kız Fakir Oğlan Aşkı

Roman ilk olarak "1907 yılında Gardet Topluluğu tarafından İstanbul'da ki Varyete Tiyatrosunda" aynı adla sahneye konularak seyirciyle buluşmuş ve daha sonraki yıllarda da beyaz perdeye aktarılmıştır (And:1971,97). Roman 18. yüzyıl da Paris ve Brötayn şehirlerindeki soylu ailelerin yaşantılarından bazı kesitleri okuyucusuna sunarken, filmdeki hikâye 1960'lı yılların İstanbul'unda geçer. Başrollerini Cüneyt Arkın ve Filiz Akın'ın paylaştığı film zaman, mekân ve toplumsal olaylara bakış açısından romandakilere pek benzemese de aşk, fakirlik, dürüstlük ve ahlak gibi konuların işlenişi bakımından benzerliklere rastlanmaktadır: Film, Filiz'in annesi Nermin Hanım'ın evlilik yıldönümü kutlaması için bir akşam evinde parti vermesiyle başlar. İstanbul'un zengin gösterişli bir villasında verilen bu kutlamaya zengin iş adamları ve aile dostları katılır. Ailenin tek kızı olan Filiz bu kutlamada söylediği bir şarkıyla tüm misafirlerin beğenisini kazanır. Arkadaşlarından ders çalışmaktan dönen Turgut buradan geçerken sevdiği "Yıldızların Altında" adlı şarkıyı duyunca burada biraz soluklanarak şarkıyı dinler. Filiz sesinin güzelliği ve bazı özellikleriyle Maksim'in aşık olduğu Larok ailesinin tek kızı Margerit'e benzemektedir. Maksim ise onun sesinin operalarda ve konservatuarların çok azında bulunabilecek kadar güzel bir sese sahip olduğunu ve sık sıkta kendisinin sevdiği bir şarkıyı söylediğini belirtir.

Filiz müzikle uğraşmasının yanı sıra Üniversite sınavlarına da hazırlanmaktadır. Turgut'da Filiz gibi Üniversite sınavına hazırlandığı için iki gencin tanışmaları da sınav esnasında olur. Sınav bittikten sonra bir çay bahçesinde oturarak sınavla ilgili genel değerlendirme yaparlar. Filiz ve Turgut'un aralarındaki arkadaşlık böylece başlamış olur.

Filiz düzenlediği okulun tanışma çayına Turgut'u da davet eder. Turgut burada Filiz'in erkek arkadaşlarından ona her ortamda ilgi duyduğunu açıkça gösteren Fikret'le tanışır. Fikret'de zengin bir ailenin çocuğu olduğu için Filiz'in batılı hayat tarzına rahat ayak uydurabilmektedir. Turgut'la Fikret arasında kalan Filiz, aşkını önceleri pek belli etmeden her iki arkadaşına eşit mesafede olur. Turgut son sınıfa geldiğinde annesine Filiz'i çok sevdiğini

onunla olan arkadaşılığının git gide derin bir aşka dönüştüğünden bahseder. Annesiyle aralarında geçen bir konuşmada Turgut kendi içine düştüğü ruh halini şöyle ifade eder: “Benim Filiz’e olan aşkıma bir kurdun ay ışığında uluması gibidir. Filiz zengin ben ise daha okulunu bile bitirememiş yoksul bir öğrenciyim. Hayır, o benim sadece arkadaşım olarak kalmalı” diyerek kendine böyle bir hakkı uygun görmez.

Turgut’un ulaşamaz ve imkânsız gibi görünen aşkı için Maksim’in kendi dünyasındaki duygu selinden bir yansıma diyebiliriz. Maksim fakirlik yüzünden aşkına ulaşabilmenin imkânsızlığını Margerit’e şu ifadelerle açıklar: “Benim size olan aşkıma kadar saf, onun kadar şiddetli ve hususiyetle malımıza mülkünüze muhtaç olmayan bir sevgi, hiçbir insanoğlunun yüreğine girmemiştir; fakat siz de beni seviyorsunuz, beni sevdiğiniz için beni kahrediyorsunuz. Aşkınız yüreğimi mahkûm ve berbat ettiyse de namusumu asla mahkûm ve berbat edemedi. Etseydi zannettiğiniz gibi ben de çeşitli entrikalara başvururdum. Sizi çok sevdiğim halde sizinle evlenemeyeceğim. Ya siz benim kadar fakir olacaksınız veyahut ben sizin kadar zengin olacağım ki sizinle evlenebileyim”(Feuillet:2017,197).

Turgut kendi dünyasında evlilik konusunda her ne kadar Maksim gibi davranmaya çalışsa da dizginlenemeyen duyguları onu Filiz’e doğru götürür. Eğlence ve kutlamaları çok seven Filiz yaklaşan doğum gününe büyük hazırlık yapar. Villalarında yaptığı bu doğum gününe Turgut’u da davet eder. Fakat Turgut büyük umutlarla geldiği doğum gününe ayak uyduramayarak kalbi kırık olarak geri döner. Fakat Filiz’e olan aşkı olayları doğru algılamasının önüne geçer.

2.3. Çalışkanlık ve Dürüstlük

Bir gün arabasıyla okula giden Filiz, Turgut’u da almak için onların evine gider. Turgut’u evlerinin yakınındaki manavda çalışırken görür. Manav önlüğüyle farklı bir Turgut gören Filiz adeta gülme krizine girer. Kalbi ve onuru kırılan Turgut, karşısındaki kişiyi sevgilisi değil yoksullukla ve çalışmayla alay eden şımarık bir kız olarak görür ve şu cevabı verir: “ Sen ekmeğin kaç kuruş olduğunu biliyor musun? Hayır, bilemezsin. Ben aileme yük olmamak için ekmeğimi kazanıyorum. Senin fiyatını bilmediğin ekmeğ için insanlar kahroluyor, ölüyor, öldürüyorlar. Fakat ekmeğin kaç kuruş olduğunu bilmeni isterim. Zira bu uğurdaki mücadeleyi o zaman anlarsın. Bu uğurda mücadele edenleri o zaman takdir eder gülmezsin ve onları daha iyi

Octave Feuillet'nin "Bir Fakir Delikanlının Hikayesi" Adlı Romanının Ahlakî Değerler Açısından İncelenmesi ve Türk Sinemasına Yansımaları

anlarsın". Gerçek hayatta çok fakirlik çektiğini ifade eden Cüneyt Arkın hayatını anlattığı *Fakir Bir Genç'in Hayatı* adlı kitabında da çalışmanın, emeğin hatta ekmeğin kutsallığından şöyle bahseder:

Tıp Fakültesi'nin son döneminde üçer aylık kadın doğum cerrahi, dahiliye stajlarını bitirdiğimde değerli hocam Profesör Doktor Cihat Abaoğlu bana bir iş buldu. Evlerde 24 saat ağır hasta bekliyordum. Altılarını temizliyor, kriz anlarında doktorun talimat yazısına göre hemen müdahale ediyordum. İlk gün on lira aldım. Hemen fırına koştum. On liralık ekmek aldım. Oburca, kusacak kadar yedim. Adeta çiğnemedem yutuyordum. Sonunda kustum. Ama yine yedim. Kalanları yatağımın başucuna koydum. Oda arkadaşlarım dalga geçiyorlardı. Umurumda değildi. Ekmekleri orada görmekle açlık korkumu yeniyor, huzur buluyordum (Arkın:2014,12).

Filiz kendi renkli dünyasında yaşarken yoksul insanların dünyasında nelerin olup bittiğinden pek haberi yoktur, bu yönüyle Margerit'in tam zıttı bir davranış sergiler. Margerit ise zenginliğin paylaşıldıkça çoğaldığına inanarak bu mutluluğu arkadaşlarıyla birlikte etraftaki köylülere yardım ederek tadar. "Fakirlere yardım ettiğinden dolayı da başka muhafızlara ihtiyaç duymuyordu. Etrafta on saat mesafelere varıncaya kadar hiçbir kulübe bulunmaz ki bu kıza velinimet gözüyle bakmasınlar. Köylüler Margerit'e Matmazel derler ve bu ismi söylerken de onu masallardaki güzel mucizevi güce sahip olan Peri Padişahının kızına benzetirlerdi" (Feuillet:2017,87).

2.4. İyilik ve İhanet

Romanda Maksim'in Larok ailesinin yanında kâhya olarak işe başlamasıyla dönen talih aynı şekilde filmde de Turgut'un fakülteyi birincilikle bitirip yurt dışındaki bir inşaat şirketinden iş teklifi almasıyla bir anda değişir. Fakat Turgut'un çalışkanlığı, dürüstlüğü ve erdemli davranışları yurt dışında kaldığı süre içinde değişmez. Yurtdışına gitmeden önce annesinden Filiz'in ailesiyle tanışmasını hatta Filiz'e olan duygularını ailesine söylemesini ister. Annesi Filizlerin evine gittiğinde büyük hayal kırıklığı yaşar. Zira Filiz'in annesi yıllardır görüşmediği ve aralarında büyük bir husumet olan kız kardeşidir. Turgut'un annesi eşinin ölümüne ve tüm servetlerinin kaybına neden olan zor yılları bu uğursuz ziyaretle tekrar hatırlar. Eşinin bu aileye yaptığı maddi ve manevi yardımlar hayalinde canlanır. Bu

şoku daha fazla taşıyamayan anne hastalanıp yatağa düşünce geçmişte bu ailenin bir entrikayla kendi servetlerini nasıl ele geçirdiklerini ve babasının ölümüne nasıl neden olduklarını anlatır. Varlık içerisinde yaşarken yoksullukla tanışan Turgut'un aile hayatı bu bakımdan Maksim'inkine benzer. Maksim aile servetini ve asaletini Larok ailesinin şatosunda çalışmaya başladıktan sonra elde ederken Turgut da yıllardır yaşadığı yoksulluğa yurt dışında ünlü ve zengin bir iş adamı olmasıyla son verir.

2.5. Mutsuz Son

Turgut yurt dışından döndüğünde komşularını ve yakınlarını unutmaz ve ilk ziyaretini onlara yaparak zenginliğin erdemli insanları değiştirmeyeceğini gösterir. Filiz, Turgut'un yurt dışında olduğu yıllarda Fikret'le evlenmiş fakat onunla mutlu olamamıştır. Fikret'in kumar borçları ve gece hayatı Filiz'in babası Orhan'ın da işlerinin bozulmasına neden olur. Bir akşam borç yüzünden tartıştıklarında Orhan silahıyla Fikret'i öldürür. Aile tamamen yoksul kaldığı için Filiz'in annesi bu zor günlerinde Turgut'tan kendilerine sahip çıkmasını ister. Turgut yoksulluğa düşmüş bu aileye ahlaki gereği yardım eder. Turgut eski günleri tekrar canlandırmak için Filiz'le beraber güzel günler geçirdikleri mekânları gezerler, fakat bu eski yerlerde ne Turgut mutludur ne de Filiz. Turgut içinde kaynayan aşk volkanını bir türlü dindiremez ve yıllarca yoksulluğun bastırđı duygularını son kez Filiz'e şöyle haykırır: “Bir zamanlar bir kız vardı beraber buraya geldiğimiz. Sevinçlerimi paylaştığım, üzüntülerimi anlattığım bir genç kız. Onu çok, pek çok sevmiştim. Fakat dünyada benim dünyamda en büyük kadın olan annemi toprağa onu da kalbime gömdüm. Ben her şeyden mahrum oldum. Baba şefkatinden, mutlu bir çocukluktan, gülmekten, ümitten, aşktan ve nihayet hepsinden daha acısı annemden mahrum kaldım. Onu bir an mesut edebilmek zevkenden bile mahrum oldum. Bütün bunlara siz sebep oldunuz; baban, annen ve sen. Ama artık, artık istemiyorum, seni de sevmiyorum. Sevmiyorum seni...”. Filiz her seferinde severek geldiği bu çay bahçesinden son kez Turgut'un aşk, nefret ve intikam dolu itiraflarıyla yıkılmış olarak ayrılır. Bir zamanlar kendisini deli gibi seven bu adamın hayatını altüst eden olaylara kendi ailesinin sebep olmasının yükünü daha fazla taşıyamaz. Turgut'a bir mektup bırakarak hayatına son verir: Mektubunda oğlum Turgut'u sana emanet ediyorum. Onu da kendin gibi, çalışkan ve dürüst ve erdemli bir insan olarak yetiştir ama ona affetmeyi öğret” der. Octave Feuillet'de romanın ilk

Octave Feuillet'nin "Bir Fakir Delikanlının Hikayesi" Adlı Romanının Ahlakı
Değerler Açısından İncelenmesi ve Türk Sinemasına Yansımaları

başlarında affetmenin büyük bir erdem olduğunu, insanların hata yapabileceğini bundan dolayı da hataların affedilmesi gerektiğini satır aralarında okuyucusuna gösterir. Maksim'in annesi hasta yatağında oğluna "şu mücadele yolunda kuvvetli ol ve senden zayıf olanları da daima affet"(Feuillet:2017,17) diyerek affetmeyi özellikle de kuvvetli olduğunda affedebilmeyi oğluna miras bırakır. Babası iflas ettiğinde Maksim'in ona karşı davranışlarında da hep saygı ve hoşgörü vardır. Bu iflas ve felaket enkazının ardından Maksim'in babasına olan merhameti ve şefkati daha da artar. Aslında bu duygu, çocukluğundan beri babasının Maksim'e verdiği sevgi ve koruyucu himaye duygusunun yansımasıdır. Maksim annesini babasından daha önce kaybettiği için annesine olan sevgisi Turgut'un annesine olan sevgisiyle benzerlik göstermektedir. Film her ne kadar benzer temaları içerse de romanın okuyucuya verdiği zevki ve tadı vermemektedir. Atilla İlhan'ın dediği gibi "okuma insana bir başka haz verir; sanki bu insanın zihninde başka bir yere kaydedilir. İnsanın zihninde roman ile film aynı şeyleri çağrıştırmaz. Çünkü romanın sinemada olmayan bir dördüncü boyutu vardır: bu da düşündürme. Biz bir film seyrederken pek düşünemeyiz zira sahne gelir ve gözlerimizin önünden geçer. Roman okurken tam tersine düşünme ve zihinde canlandırma imkânımız vardır" (Arseven:2003,18). Yani roman sözcüklerin zihnimizde kurduğu his ve duygunun harmanlandığı düş evrenidir. Bu evrenin okuyucuya kattığı pozitif değerleri filmde göremeyiz. "Uzun bir anlatı özelliği olan romanda, bütün bunlar belli bir yer ve zaman içinde belli kişi veya kişiler aracılığıyla edebi bir üslupla düz yazıya dökülür" (Aytekin:2011,293). Bu yüzden seyirci seyrettiği filmin tadını yeniden romanın satır aralarında yaşamak ister.

Sonuç

Octave Feuillet 18. Yüzyıl Fransız sosyetesinde kaybolan ahlak, fazilet, erdem ve dürüstlük gibi toplumu ayakta tutacak olan unsurları bu eserinde Maksim üzerinden okuyucusuna sunar. Ahlaklı bir insanı yetiştirmenin ahlaklı ve iffetli ailelerle olabileceğini gösteren yazar öykü boyunca Maksimi güzel ahlaklı davranışlarıyla buna örnek gösterir. Maksim ailesini kaybettikten sonra kız kardeşine sahip çıkarak onu Paris gibi hayatta kalmanın zor olduğu bir şehirde yalnız bırakmaz. Eğitimini sürdürmesine maddi ve manevi katkıda bulunur. Larok ailesinin şatosunda bulunduğu iş sayesinde de kız kardeşinin

çeyiz parasını biriktirerek onun kendi gibi yoksulluk çekmesine rıza göstermez. Margerit'e olan saf, temiz aşk duygularıyla da soyluların servet birleştirmek için yaptıkları göstermelik evliliklerine bir cevap vermiş olur. Maksim, kira yenilemelerinden aldığı rüşveti söylemeyen eski kahyânın tam tersine, onurlu ve dürüst bir çalışma ahlakıyla Larok ailesinin gönlünde taht kurar. Rüşvet'in sıradanlaştığı bir toplumda bu davranışı takdir görür ve Maksim'i güvenilir bir insan kılar. Matmazel Porheit'in miras davasındaki çalışkanlığı ve dürüstlüğünün mükâfatını da Margerit'le evlenerek görür. Konu bakımından Türk sinemasını da yakından etkileyen roman, 1965 yılında beyaz perdeye aynı adla uyarlanmış, başrollerini Cüneyt Arkın ve Filiz Akın paylaşmışlardı. Maksim'in roman boyunca okuyucu etkileyen ahlaklı davranışları, dürüstlüğü ve çalışkanlığıyla filmdeki Turgut'un aynı değerleri taşıması bakımından iki kahraman arasında bazı benzerlikler görülmektedir. Maksim'in Larok ailesinin yanında kâhya olarak işe başlamasıyla aynı şekilde filmde de Turgut'un fakülteyi bitirip yurt dışındaki bir inşaat şirketinden iş teklifi alması öykülerin akışını değiştirmektedir. Her iki kahraman da zenginliğin kendi karakterini değiştirmesine izin vermez. Filiz güzelliğiyle Margerit'e benzemekte ancak insani ilişkilerinde Margerit daha sosyal bir davranış sergiler. Evlilik konusunda ise Filiz'in Margerit gibi önyargıları yoktur, o zaten seçimi anne ve babasına bırakmıştır. Her ne kadar roman ile filmin öyküsünde tarih ve mekan bakımından farklılıklar olsa da verilmek istenen mesaj aynıdır. Yazar'ın kahramanı üzerinden yansıttığı kendi fikirleri ve ilkeleriyle Cüneyt Arkın'ın kendi hayatında vazgeçemediği ilkeleri birbiriyle örtüşmektedir.

KAYNAKÇA

- And, Metin, (1971).*Eski İstanbul'da Fransız Sahnesi Tiyatro Araştırmaları* Dergisi No:2. <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/13/1183/13679.pdf>. Erişim:03.05.2017
- Arseven, Tülin, (2003) *.Atilla İlhan ile Roman, Şiir, Gerçeklik, Dil, Sinema ve diğerleri üzerine*, Eğitim, Ağustos-Eylül, Sayı:42-43 MEB. Ankara.
- Arkın Cüneyt (2014) *Fakir Bir Gencin Hikâyesi*, Epsilon Yayınları, İstanbul.
- Aytekin, Halil (2011) *Yabancı Dil Öğretiminde Çocuk ve Gençlik Edebiyatı*, Samsun.
- Balzac, Honoré de, (1993) *Le Père Goriot*, Maxi-Poche,Paris.

Octave Feuillet'nin "Bir Fakir Delikanlının Hikayesi" Adlı Romanının Ahlaki Değerler Açısından İncelenmesi ve Türk Sinemasına Yansımaları

- Bourneuf, R. et Ouélllet, R. (1972) *L'Univers du Roman*, PUF, Paris.
- Corrigan Timoty.(2007) *Film Eleştirisi*, Çeviren: Ahmet Gürata, Dipnot Yayınları, Ankara.
- Daumard, Adeline: *La Société Bourgeoise en France au XIX siècle*
<http://ler.letras.up.pt/uploads/ficheiro/6416.pdf>. Erişim:20.03.2017
- Delpierre, Guy.(1967) *Kıskançlık*, Çeviren: Halis Özgü, Özgü Yayınevi, İstanbul.
- Feuillet, Octave, (2017)*Bir Fakir Delikanlının Hikâyesi*, Çev: Mustafa Pişkin, M. Pişkin Yayınları, İstanbul
- Kargı, Birkan,(2017) *Ereksellik Bağlamında Alman Yazınındaki Hayvan Temalarına Eğitbilimsel Bir Yaklaşım* Turkish Studies, Sayı:12/17.
- Moran, Berna, (1998) *Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış1*, İletişim Yayınları, İstanbul.
- Morel, Louis, (1891) *Octave Feuillet: Extrait d'une Conférence faite à Zurich*.Pdf ersteltam, Erişim: 24.04.2017.
- Stendhal, (1998) *Aşk Üzerine* Çeviren: Mukadder Yakupoğlu, Mor Yayınları, Ankara.
- Tekin, Mehmet, (2001) *Roman Sanatı 1*, Ötüken, İstanbul.
- Tobias, B. Roland, (1996) *Roman Yazma Sanatı*, Çeviren: Mehmet Harmancı, Say, İstanbul.
- www.zapkolik.com. Sinema videoları, 'Fakir Bir Gencin Romanı' 1965, Cüneyt Arkın, Filiz Akın.